

1570 eo necessaria oblata opportunitate, obtorpuerimus, quod bellum adversus Christi hostes laceffiti, ac impetiti detrectaverimus? An Selymum regio nomine ac fastu tumidum, otio ac libidini deditum, nullisque regiis virtutibus ornatum, classe, quam modo Helleponto, neque numero, neque robore satis instructam emisit, impune spretis Christianorum viribus, per orientis maria grassari patiemur, jamque ante victoriam de Cypro triumphum canere? Quis enim ignorat, ea insula amissa, omnem spem in posterum sanctissimi Servatoris nostri sepulchri recuperandi sublatum iri? E contra ex facili inde in Syriam transitu (nisi prorsus in christianorum Principum pectoribus priscae virtutis semina extincta sint) fortassis aliquando futurum, ut religiosae vetustatis exempla renouentur. Cunctis itaque nervis enitendum, ut mutuo foedere Philippus, ac Veneti jungantur: id si, ut sperandum videtur, ex voto evenerit, Caesarem, Reges, ac reliquos christianae reipublicae dynastas invitandos. Neque porro quid multorum sermonibus circumferatur nescire, tempus tantis rebus perficiendis nimium maturum esse, foedere etiam inito, nihil eorum, quae decreta sint, hoc anno confici posse. Haud sane diffiteri, tantas res, ingentia adeo molimina tempore egere: attamen eos Hispanorum, Venetorumque apparatus esse, ut cum hoste pugnare, atque victoria potiri, dummodo expedita consilia capiantur, haud difficile sit. Cunctatione igitur remota, alacriter, ac strenue agendum, neque Dei Optimi maximi causam, si pietas, si religio, si pudor ingenuos ac pios animos accendit, deferendam esse. Quod si ipsemet aliquatenus usui in gravissimo hoc bello esse posset, libenter classem consensurum, ac pro Dei gloria, pro christiana reipublicae utilitate, ac dignitate mortem quoque ipsam appetiturum.

His in hanc sententiam dictis, cum aliquantisper substitisset, Cupere se (inquit) quae Patrum sententia ac voluntas in re gravissima, sit, ut nil, nisi communi consensu decernatur, intelligere. Tunc plerique Cardinalium Pium summis laudibus extollere; per se incensum magis inflammare, hortari; quidquid virium pontificiae ditiones obtineant, id totum ad Venetos juvandos promptissime conferat; literis, ac nuntiis Christianos Principes, ne Reipublicae defint, roget, obtestetur;